Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα»

[COM(2018) 259 final — 2018/0123 (COD)]

(2018/C 367/08)

Εισηγητής: ο κ. **Antonello PEZZINI**

Αίτηση γνωμοδότησης	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 28.5.2018
	Συμβούλιο, 29.5.2018
Νομική βάση	Άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο τμήμα	Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	12.7.2018
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	536
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας	147/0/2
(υπέρ/κατά/αποχές)	

1. **Συμπεράσματα και συστάσεις**

1.1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) ανέκαθεν υποστήριζε ότι μια αποτελεσματική τελωνειακή ένωση αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ευόδωση της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων σε καθεστώς ασφάλειας και διαφάνειας· τούτο δε με μέλημα τη μέγιστη δυνατή προστασία των καταναλωτών και του περιβάλλοντος, την καλύτερη δυνατή ενίσχυση της εργασίας και την αποτελεσματική αντιμετώπιση φαινομένων απάτης και απομιμήσεων.

1.2. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ένα διαφανές και σαφές ρυθμιστικό πλαίσιο χωρίς αμφισημίες που θα ισχύει για όλους τους δημόσιους και ιδιωτικούς παράγοντες που δραστηριοποιούνται στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ. Το πλαίσιο αυτό θα περιέχει συγκεκριμένους ορισμούς, διαδικασίες και προθεσμίες με εφαρμογή στα εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ ή εξέρχονται από αυτό, έτσι ώστε να μπορεί η τελωνειακή ένωση να λειτουργεί αποτελεσματικά και σε συμφωνία με την εφαρμογή της κοινής εμπορικής πολιτικής.

1.3. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ του προτεινόμενου κανονιστικού πλαισίου, δηλαδή υπέρ:

— των αλλαγών στους τεχνικούς κανόνες και κανονισμούς του Ενωσιακού τελωνειακού κώδικα,

— των διορθώσεων τεχνικών σφαλμάτων και παραλείψεων, της εναρμόνισης του κώδικα με τη διεθνή συμφωνία μεταξύ της ΕΕ και του Καναδά (συνολική οικονομική και εμπορική συμφωνία/CETA),

— της συμπερίληψης, στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ, του θύλακα της Κοινότητας Καμπιόνε και των ιταλικών υδάτων της λίμνης Λουγκάνο, όπως ζητήθηκε από το εν λόγω κράτος μέλος.

1.4. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι είναι ζωτικής σημασίας, για την ΕΕ και για τις χώρες με τις οποίες έχει συνάψει συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών, η υποστήριξη αυτής της κοινής δέσμευσης, με στόχο τη διευκόλυνση του ελεύθερου και του δίκαιου εμπορίου σε μια κοινωνία δυναμική με το βλέμμα στραμμένο στο απώτερο μέλλον. Επιδιώκεται δε η τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας και η εμπέδωση των κοινών αξιών και ιδεών που έχουν βρει συγκεκριμένη έκφραση στην Ενιαία ευρωπαϊκή πράξη του 1986, στον Τελωνειακό κώδικα του 1992 (τελειοποιήθηκε στον Ενωσιακό τελωνειακό κώδικα του 2013), και οι οποίες περιλαμβάνονται, ως πρόταση στον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της περιόδου 2021-2027, εν είδει υποστήριξης μιας αποτελεσματικότερης φορολογικής και τελωνειακής συνεργασίας στην ΕΕ.

1.5. Όσον αφορά τη συμπερίληψη των «εδαφικών θυλάκων», η ΕΟΚΕ συνιστά να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή έτσι ώστε να γίνουν εγκαίρως οι αναγκαίες τροποποιήσεις των οδηγιών 2008/118/ΕΚ (οδηγία για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης) και 2006/112/ΕΚ (οδηγία για τον ΦΠΑ).

1.6. Η ΕΟΚΕ ζητεί να της διαβιβάσει το έτος 2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή την προγραμματισμένη έκθεση ενδιάμεσης αξιολόγησης του νομικού πλαισίου του Ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, με σκοπό να αξιολογήσει τόσο την καταλληλότητα των τροποποιήσεων που επιφέρει στον παρόντα κανονισμό όσο και την αποτελεσματικότητα των κοινών ψηφιακών συστημάτων, τα οποία θα πρέπει να έχουν ενεργοποιηθεί μέχρι τη συγκεκριμένη ημερομηνία.

2. **Εισαγωγή**

2.1. Χάρη στην τελωνειακή ένωση —η οποία αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), και του Ενωσιακού τελωνειακού κώδικα — υπήρξε:

— εναρμόνιση των προηγούμενων διαφορετικών κανόνων,

— ίση μεταχείριση και

— θεμιτή επιβολή κυρώσεων.

2.2. Από την 1η Μαΐου 2016, έχουν τεθεί σε ισχύ νέοι τελωνειακοί κανόνες με σκοπό αφενός μεν να καταστεί ευκολότερη η λειτουργία των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ευρώπη, αφετέρου δε να ενισχυθεί η προστασία των καταναλωτών. Με τον νέο τελωνειακό κώδικα της ΕΕ επιτεύχθηκε ο ουσιαστικός εκσυγχρονισμός της τελωνειακής νομοθεσίας της ΕΕ, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 1992.

2.3. Με την Ενιαία ευρωπαϊκή πράξη του 1986, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 1987, ξεκίνησε μια πορεία με τρία στάδια —το 1990 για τα κεφαλαιουχικά αγαθά, το 1993 για τα εμπορεύματα και το 1999 για το ενιαίο νόμισμα— η οποία έχει οδηγήσει, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 28 της ΣΛΕΕ, «[σ]την απαγόρευση των εισαγωγικών και εξαγωγικών δασμών και όλων των φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος μεταξύ των κρατών μελών».

2.4. Μετά τον κώδικα του 1992 και τον κανονισμό του 2008, φθάσαμε στον ισχύοντα Ενωσιακό τελωνειακό κώδικα του 2013 —στον οποίο έχουν προστεθεί αρκετοί εκτελεστικοί ή κατ' εξουσιοδότηση κανονισμοί—, που αποτελεί τρόπον τινά τον ακρογωνιαίο λίθο της τελωνειακής ένωσης στην ΕΕ· κι αυτό γιατί ο εν λόγω κώδικας είναι το πλαίσιο εντός του οποίου είναι δυνατή η ετήσια εισαγωγή και εξαγωγή από την ΕΕ αγαθών αξίας άνω των 3 τρισ. ευρώ.

2.5. Μετά την έναρξη ισχύος των νέων ουσιαστικών διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 για τη θέσπιση του Ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, η διαδικασία διαβούλευσης με τα κράτη μέλη και τις επιχειρήσεις κατέστησε δυνατό τον εντοπισμό σφαλμάτων και τεχνικών ανωμαλιών που πρέπει να διορθωθούν για λόγους συνέπειας και ασφάλειας δικαίου.

2.6. Πράγματι, το τελωνειακό έδαφος της ΕΕ δεν συμπίπτει ακριβώς με το άθροισμα των εδαφών που αποτελούν μέρος του γεωφυσικού χάρτη της ΕΕ. Μάλιστα, ορισμένες ζώνες που καλύπτονται από διαφορετικές εθνικές επικράτειες εξαιρούνται από το ενωσιακό τελωνειακό έδαφος, ενώ άλλα εδάφη τα οποία δεν αποτελούν μέρος του γεωφυσικού χάρτη της ΕΕ θεωρούνται, από κάθε άποψη, μέρος του τελωνειακού εδάφους.

2.7. Ενώ αποτελούν μέρος του τελωνειακού εδάφους της ΕΕ τα αυστριακά εδάφη του Γιούνγχολτς και του Μίτελμπεργκ, το Πριγκιπάτο του Μονακό, η Δημοκρατία του Αγίου Μαρίνου, τα γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα (Μαρτινίκα, Γουαδελούπη, Γαλλική Γουιάνα και Ρεϋνιόν), η Νήσος του Μαν και οι Κανάριες Νήσοι, εξαιρούνται ορισμένα εδάφη που αποτελούν μέρος του γεωφυσικού χάρτη της ΕΕ, όπως οι Νήσοι Φερόε, η Ελιγολάνδη και το έδαφος του Μπούσινγκεν, η Θέουτα και η Μελίγια, τα γαλλικά υπερπόντια εδάφη (Γαλλική Πολυνησία, Ουάλις και Φουτούνα, Νέα Καληδονία, τα γαλλικά νότια και ανταρκτικά νησιά, η διοικητική περιοχή του Μαγιότ, του Σεν Πιερ και Μικελόν) ή το Λιβίνιο. Είχαν εξαιρεθεί, μέχρι στιγμής, το Καμπιόνε ντ' Ιτάλια και τα εθνικά ύδατα της λίμνης Λουγκάνο μεταξύ Πόντε Τρέζα και Πόρτο Τσερέζιο, εδάφη των οποίων τη συμπερίληψη είχε ζητήσει η Ιταλία.

2.8. Οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη της ΣΟΕΣ ΕΕ-Καναδά ολοκληρώθηκαν στα τέλη Σεπτεμβρίου 2014, με την απόφαση (ΕΕ) 2017/37 του Συμβουλίου της 28ης Οκτωβρίου 2016. Η συμφωνία, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 21η Σεπτεμβρίου 2017, κατήργησε το 99 % των τελωνειακών δασμών και πολλά άλλα εμπόδια τα οποία, μέχρι σήμερα, δυσχέραιναν τις εμπορικές συναλλαγές.

2.9. Η ΣΟΕΣ —επί της οποίας η ΕΟΚΕ έχει διατυπώσει τις απόψεις της σε πολλές περιπτώσεις ([1])— περιέχει πολλές πτυχές έντονου τελωνειακού ενδιαφέροντος, καθότι, δυνάμει του άρθρου 1 παράγραφος 4 της εν λόγω συμφωνίας εγκαθιδρύεται μια ζώνη ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ του Καναδά και της ΕΕ, σύμφωνα και με το άρθρο XXIV της GATT (1994) ([2]) και το άρθρο V της GATS ([3]). Η συμφωνία, εν πάση περιπτώσει, δεν θίγει τυχόν πρόσθετα δικαιώματα και υποχρεώσεις που υφίστανται μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών και τα οποία απορρέουν από τη συμφωνία ΠΟΕ, πόσο μάλλον, όσον αφορά άλλες συμφωνίες στις οποίες ο Καναδάς και η ΕΕ είναι επίσης συμβαλλόμενα μέρη ([4]).

([1]) ΕΕ C 48 της 15.2.2011, σ. 87· ΕΕ C 332 της 8.10.2015, σ. 45· ΕΕ C 227 της 28.6.2018, σ. 27.
([2]) *Γενική συμφωνία δασμών και εμπορίου*.
([3]) *Γενική συμφωνία για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών*.
([4]) Πβ. άρθρο 1 παράγραφος 5 της ΣΟΕΣ.

2.10. Η ζώνη ελεύθερων συναλλαγών περιλαμβάνει, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, τα εξής ([5]):

— (όσον αφορά τον Καναδά) τις χερσαίες εκτάσεις της καναδικής επικράτειας, τον εθνικό εναέριο χώρο, τα εθνικά εσωτερικά ύδατα και τα εθνικά χωρικά ύδατα, καθώς και την αποκλειστική οικονομική ζώνη, όπως ορίζεται στην εθνική νομοθεσία του Καναδά και σύμφωνα με το μέρος V της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, η οποία υπογράφηκε στο Μοντέγκο Μπέι στις 10 Δεκεμβρίου 1982 («Σύμβαση UNCLOS ([6])»)· την υφαλοκρηπίδα του Καναδά, όπως αυτή καθορίζεται στην εθνική νομοθεσία του Καναδά, σύμφωνα με το μέρος VI της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας,

— (όσον αφορά την ΕΕ) στα εδάφη στα οποία εφαρμόζεται η ΣΕΕ και η ΣΛΕΕ, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτές, καθώς και όσον αφορά τις διατάξεις που αφορούν τη δασμολογική μεταχείριση των αγαθών, συμπεριλαμβανομένων των ζωνών του τελωνειακού εδάφους της ΕΕ που δεν περιλαμβάνονται στις δύο προαναφερθείσες συνθήκες.

2.10.1. Η ΕΕ και ο Καναδάς υπέγραψαν, μαζί με τη ΣΟΕΣ, κοινή ερμηνευτική πράξη ([7]) που θα έχει νομική ισχύ και θα περιγράφει σαφώς και επακριβώς το περιεχόμενο της συμφωνίας μεταξύ Καναδά και ΕΕ σε μια σειρά άρθρων της ΣΟΕΣ —π.χ. εκείνα που αφορούν το νέο σύστημα επενδυτικών δικαστηρίων, το δικαίωμα νομοθετικής ρύθμισης, τις δημόσιες υπηρεσίες και την προστασία του περιβάλλοντος και της εργασίας.

2.10.2. Η τακτική διαδικασία διαβούλευσης με τα κράτη μέλη και τις επιχειρήσεις κατέστησε δυνατό τον εντοπισμό σφαλμάτων και τεχνικών ανωμαλιών που πρέπει να διορθωθούν για λόγους συνέπειας και ασφάλειας δικαίου. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσονται οι προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ήτοι —μεταξύ άλλων— η εναρμόνιση του Ενωσιακού τελωνειακού κώδικα με μια διεθνή συμφωνία, η οποία δεν είχε τεθεί ακόμη σε ισχύ τη στιγμή της έγκρισης του κώδικα ή το αίτημα της Ιταλίας για συμπερίληψη στον τελωνειακό κώδικα ορισμένων εδαφών.

3. **Οι προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής**

3.1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει την τροποποίηση του Ενωσιακού τελωνειακού κώδικα με σκοπό:

— τη διόρθωση τεχνικών σφαλμάτων και παραλείψεων, συμπεριλαμβανομένης της εναρμόνισης του Ενωσιακού τελωνειακού κώδικα με τις διατάξεις των διεθνών συμβάσεων που δεν είχαν ακόμη τεθεί σε ισχύ κατά τον χρόνο έγκρισης του κώδικα, όπως η ΣΟΕΣ μεταξύ της ΕΕ και του Καναδά,

— την αλλαγή του ορισμού του τελωνειακού εδάφους της ΕΕ, έτσι ώστε να συμπεριληφθεί σε αυτό η ιταλική κοινότητα Καμπιόνε ντ' Ιτάλια και τα ιταλικά ύδατα της λίμνης του Λουγκάνο,

— την πρόβλεψη ειδικών δηλώσεων και προσθηκών σχετικών με τις αποφάσεις και τις διαδικαστικές προθεσμίες, όσον αφορά τις δεσμευτικές δασμολογικές πληροφορίες, τις συνοπτικές διασαφήσεις εισόδου, τις διασαφήσεις προσωρινής εναπόθεσης, τη συνοπτική διασάφηση εξόδου ή τη γνωστοποίηση επανεξαγωγής και τις απαλλαγές από εισαγωγικούς δασμούς βάσει του καθεστώτος τελειοποίησης προς επανεισαγωγή.

4. **Γενικές παρατηρήσεις**

4.1. Η ΕΟΚΕ συμμερίζεται στο ακέραιο τον στόχο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τις τεχνικές τροποποιήσεις στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα έτσι ώστε ο κώδικας να είναι συμβατός με τους στόχους της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, αλλά και για της καλύτερης προστασίας των δημοσιονομικών και οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, της αναβάθμισης της εργασίας και της ασφάλειας των καταναλωτών της ΕΕ.

4.2. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τη σημασία που αποδίδει η ΣΟΕΣ στο εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και τις σχετικές δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει τα συμβαλλόμενα μέρη στην κοινή ερμηνευτική πράξη με σκοπό την ενίσχυση των διατάξεων της ΣΟΕΣ, καθώς και τη θετική προσέγγιση του νέου υποδείγματος που υιοθετήθηκε για την επίλυση διαφορών σε θέματα επενδύσεων.

4.3. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ κρίνει θετική την πρόθεση να ευθυγραμμιστεί η νομοθεσία της ΕΕ με τις συμφωνίες που έχει υπογράψει με τον Καναδά σε θέματα:

— δεσμευτικών δασμολογικών πληροφοριών,

— προσωρινής εναπόθεσης,

— συνοπτικής διασάφησης εισόδου και για ενδείξεων που πρέπει να προστίθενται σε περίπτωση μη υποβολής πληροφοριών πριν από την άφιξη, όσον αφορά μη ενωσιακά εμπορεύματα,

([5]) Πβ. άρθρο 1 παράγραφος 3 της ΣΟΕΣ.
([6]) Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας.
([7]) Εγκρίθηκε από το Συμβούλιο κατά την υπογραφή της ΣΟΕΣ, στις 28 Οκτωβρίου 2016· με αυτήν γίνεται μια δεσμευτική ερμηνεία της ΣΟΕΣ δυνάμει του άρθρου 31 της σύμβασης της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13541-2016-INIT/el/pdf.

— ακύρωσης διασάφησης προσωρινής εναπόθεσης,

— πλήρους απαλλαγής από εισαγωγικούς δασμούς σε ορισμένες περιπτώσεις, καθώς και

— ακριβών ακυρωτικών όρων, σε περίπτωση διασάφησης προσωρινής εναπόθεσης, συνοπτικής διασάφησης εξόδου ή ανακοίνωσης επανεξαγωγής.

4.4. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την αποδοχή του αιτήματος της ιταλικής κυβέρνησης να συμπεριληφθούν στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ, από την 1η Ιανουαρίου 2019, η ιταλική Κοινότητα Καμπιόνε ντ' Ιτάλια και τα εθνικά ύδατα της λίμνης του Λουγκάνο.

4.5. Η ΕΟΚΕ συνιστά να πραγματοποιηθούν, παράλληλα με την παρούσα διαδικασία συμπερίληψης, οι αναγκαίες τροποποιήσεις των οδηγιών 2008/118/ΕΚ (οδηγία για τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης) και 2006/112/ΕΚ (οδηγία για τον ΦΠΑ) και να τεθούν σε ισχύ την ίδια ημερομηνία, ήτοι την 1η Ιανουαρίου 2019.

4.6. Η ΕΟΚΕ ζητεί, κατά το 2021, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να της υποβάλει την προβλεπόμενη έκθεση αξιολόγησης για την αποτελεσματικότητα, τη συνοχή και την ορθότητα του νέου νομικού πλαισίου του Ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιείται με τις παρούσες νομοθετικές προτάσεις.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Luca JAHIER